

11e Tweedaagse nascholing Psychosen Noord-Nederland

Data

7 en 8 maart 2019

Locatie

Hotel Tjaarda

Koningin Julianaweg 98

8453 WH Oranjewoud

RGOC

11e Tweedaagse nascholing Psychosen Noord-Nederland

Op 7 en 8 maart 2019 wordt voor de elfde keer de tweedaagse nascholing Psychosen voor Noord-Nederland gehouden. Het doel is om naast nascholing, de samenwerking en uitwisseling van kennis te bevorderen tussen professionals die betrokken zijn bij de zorg en onderzoek voor mensen met psychosen binnen het Noordelijk Netwerk Psychotische Stoornissen. De locatie is, net als twee jaar geleden, hotel Tjaarda in Oranjewoud.

Dit jaar is opnieuw gekozen om een beperkt aantal onderwerpen aan te snijden, zodat inhoudelijke verdieping in de presentaties en discussies de ruimte krijgen. Om het interactieve aspect van het programma mogelijk te maken is het aantal deelnemers wel weer beperkt. De thema's die deze keer aan de orde zullen zijn: Neuroscience en biologische behandeling bij psychosen, Mensen en computers: psychose behandelen met ...?, transculturele psychiatrie, Nieuwe middelen, veranderende inzichten, nieuwe partijen. Via 'Research to the Point' pitches wordt u tussendoor op de hoogte gebracht van recent noordelijk onderzoek waarbij de discussie tussen klinici en onderzoekers centraal staat. Daarnaast zijn er presentaties van Marie José van Tol over 'Verlies aan motivatie en initiatief vanuit transdiagnostisch perspectief' en van Iris Sommer over 'De zeven zintuigen'.

Het programma is inhoudelijk samengesteld door het Noord-Nederlands Netwerk Psychotische Stoornissen. De organisatie is in handen van Martha Messchendorp van de RGOc Academie. Het programma wordt financieel ondersteund door Janssen Pharmaceuticals.

Details over het programma, tijdschema, plaats en aanmelding vindt u op de volgende pagina's.

We hopen weer op uw enthousiaste deelname!

Namens de organisatie- en programmacommissie,
Rikus Knegtering en Richard Bruggeman

Donderdag 7 maart 2019

9:00 - 9:30 **Ontvangst**
Martha Messchendorp

9:30 - 9:35 **Opening en uitleg over het thema**
Dagvoorzitter: Richard Bruggeman

9:35 - 10:45 **Neuroscience en biologische behandeling van psychosen I**
Coördinatie: Rikus Knegtering

Biologische behandeling van negatieve symptomen en depressie bij psychosen
Leonie Bais en Rikus Knegtering

TMS, TDCS, medicatie en andere behandelalternatieven. Een overzicht van een recent afgesloten studie en een review van de laatste literatuur.

Negatieve symptomen bij mensen met psychosen, voorspellen in belangrijke mate een (slechtere) sociale uitkomst, t.a.v. werk, relaties en andere aspecten van sociaal functioneren. De afgelopen tien jaar heeft in Noord Nederland een aantal onderzoeken plaats gevonden over mogelijke interventies gericht op het verminderen van negatieve symptomen en verbeteren van de sociale uitkomst. Er wordt een overzicht gegeven van de literatuur t.a.v. de effectiviteit van medicamenteuze interventie. Daarnaast wordt gerapporteerd over nog te publiceren onderzoek over de effecten van Transcraniale Magnetische Stimulatie en Transcranial Direct Current Stimulation, al dan niet samen met een activerende gedragsinterventie.

10:45 - 11:15 **Pauze**

11:15 - 12:30 **Neuroscience en biologische behandeling van psychosen II**

Coördinatie: Rikus Knegtering

Kor Spoelstra, Cees Baas en Rikus Knegtering

Recent Scandinavisch onderzoek en onderzoek uit de eigen regio, maakt dat een herwaardering van de plaats van depot antipsychotica in de behandeling van psychosen nodig is. Er wordt een overzicht gegeven van recente onderzoeken naar depot antipsychotica, nieuwe ontwikkelingen en de consequenties voor de dagelijkse praktijk.

Eind 2018 en begin 2019 zijn cariprazine en brexpiprazol op de markt gekomen. Samen met aripiprazol lijkt een nieuwe klasse van antipsychotica te zijn ontstaan. Wat zijn de kenmerken van deze groep antipsychotica, en hoe onderscheiden deze middelen zich van elkaar? Wat is de optimale dosering en welke plaats zouden deze middelen moeten hebben in behandelalgoritmen?

- 1 Paliperidon 1,3 of 6 maand versies en de plaats van depots in de behandeling
- 2 Cariprazine, evidence en de mogelijke plaats in de behandeling
- 3 Brexpiprazol en mogelijke plaats in de behandeling

12.30 - 12.45 **Research to the Point:**

3 x 5 minuten en 7 slides presentaties over startend, lopend of recent afgesloten onderzoek of projecten

12:45 - 14:00 **Lunch (Omlijsting: Leonie Bais en Lisette van der Meer)**

14:00 - 14:15 **Research to the Point:**

3 x 5 minuten en 7 slides presentaties over startend, lopend of recent afgesloten onderzoek of projecten

14:15 - 17:15 **Mensen en computers – Psychose behandelen met ...?**

Coördinatie: Wim Veling en Stynke Castelein

Contact maken, betrekken van de sociale context en een goede therapeutische relatie zijn hoekstenen van succesvolle behandelingen bij mensen met een psychotische stoornis. Patiënten en behandelaars kunnen tegenwoordig gebruik maken van allerlei moderne eHealth en mHealth technologie, en van beslistools die keuzes in behandeling gemakkelijker en beter beloven te maken. Wat is de impact van deze vernieuwingen? In hoeverre levert dit betere behandelresultaten voor de patiënt op? Dan wel leidt dit tot een hoger kennisniveau van de behandelaren? Behouden we nog voldoende de menselijke touch van behandelen? Of hoeft dat niet meer? In dit symposium komt modern behandelaarschap in vele facetten aan bod en tevens onderzoeken die hieraan gerelateerd zijn.

14:15 - 15:45 **1 Behandelen met Virtual Reality**

Roos Pot-Kolder

Wat vinden patiënten met een psychotische stoornis van Virtual Reality? Hoe helpt hen VR behandeling om hun doelen te bereiken? Werkt VR behandeling bij psychose? Zo ja, waarom? En gaat het nu op grote schaal gebruikt worden in de ggz?

2 Behandelen met avatars

Maarten Vos

Wat betekent het voor de praktijk? Hoe veranderen communicatie en behandelrelatie tussen psycholoog en patiënt door VR brillen en avatars? Durven patiënten en behandelaars meer met avatars dan in het echt? Welke gevolgen heeft dat voor de behandeling en de therapeutische relatie?

Wim Veling & Stynke Castelein: discussants: terugblik op presentatie 1 en 2, vooruitblik op presentatie 3 en 4.

In deze discussie-voordracht zullen alle aspecten rondom behandelen met avatars, beslistools en andere aspecten van modern behandelaarschap in perspectief worden geplaatst. Welke voor- en nadelen zijn er? Waar moeten we de komende tijd nog meer in investeren in de huidige behandelrelatie?

15:45 - 16:15 **Pauze**

16:15 - 17:15 **3 Behandelen met een beslistool**

Lukas Roebroek

Het regelmatig monitoren van symptomen en zorgbehoeftes kan de behandeling van problemen bij mensen met psychische aandoeningen verbeteren. Weinig behandelaren gebruiken echter de uitkomsten van Routine Outcome Monitoring (ROM) in de dagelijkse praktijk. TREAT is een gecomputeriseerde beslistool, die gepersonaliseerde aanbevelingen doet voor de zorg van iemand met een psychotische aandoening op basis van diens ROM-uitkomsten. Wat vinden behandelaren van deze tool? Kunnen we met deze tool de kwaliteit van zorg verbeteren?

4 Behandelen met een menselijke touch

Steven de Jong

De werkrelatie tussen cliënt en hulpverlener, ofwel de therapeutische alliantie, komt uit veel onderzoek naar voren als een belangrijke voorspeller van behandeluitkomsten. Er is echter aanzienlijk minder bekend over factoren die een positieve of negatieve bijdrage leveren aan deze relatie. Kortom: hoe zit het nu eigenlijk met de vorming en instandhouding van de therapeutische relatie bij mensen met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) zoals psychotische stoornissen?

17:15 - 18:30 **Pauze**

18:30 - 20:30 **Diner**

20:30 - 21:30

Verlies aan motivatie en initiatief vanuit transdiagnostisch perspectief

Marie-José van Tol

Gebrek aan motivatie (=amotivatie) is een veelvoorkomend probleem bij psychiatrische stoornissen zoals schizofrenie (als onderdeel van de negatieve symptomen) en depressie. Maar ook bij neurologische stoornissen komt amotivatie veel voor. Gebrek aan motivatie is moeilijk te behandelen, en is in verband gebracht met een slechter beloop van de psychiatrische of neurologische stoornis, met een lage kwaliteit van leven van de patiënt en diens naasten. In deze lezing zullen we ingaan op hoe gebrek aan motivatie zich kan manifesteren en welke neurocognitieve mechanismen verondersteld worden aan amotivatie ten grondslag te liggen. Hierbij zullen we een transdiagnostische benadering volgen, wat de mogelijkheid geeft om tot nieuwe inzichten te komen over hoe amotivatie ontstaat en behandeld kan worden.

Vrijdag 8 maart 2019

Thema: Transculturele factoren in de psychiatrie

Voorzitter: Marieke Pijnenborg

09:30 - 09:45

Research to the Point

3 x 5 minuten en 7 slides presentaties over startend, lopend of recent afgesloten onderzoek of projecten

09.45 - 12:30

Transculturele psychiatrie, in relatie tot psychotische kwetsbaarheid

Coördinatoren: Marieke Pijnenborg, Lisette van der Meer en Nynke Boonstra

In de psychiatrie hebben we te maken met mensen met uiteenlopende achtergronden, waaronder culturele verschillen. Zo wordt een psychose op Java bijvoorbeeld geassocieerd met het verlies van de islam en in sommige delen van Afrika als spirituele gave. Maar ook dichterbij huis kunnen culturele verschillen tot verwarring leiden. Als behandelaar is het van belang je bewust te zijn van culturele aspecten die onderdeel kunnen uitmaken van iemands eigen verklaringsmodel. Zorgstandaarden pleiten voor aandacht voor deze verschillende verklaringsmodellen en culturele aspecten, maar geven hierin nauwelijks praktische handvatten. Tijdens deze workshop wordt aan de hand van voorbeelden vanuit andere landen en vanuit eigen land beschreven hoe verschillend de visie op psychotische ervaringen kan zijn, wordt de deelnemer uitgedaagd om na te denken over hoe hij zelf omgaat met transculturele factoren en worden praktische handvatten gegeven voor de dagelijkse praktijk.

9:45 10:30

1 De impact van spiritualiteit op herstel in Afrika

Prof. dr. Wim Veling

10.30 - 11.00

Pauze

11:00 - 11:45

2 Culturele aspecten van global mental health

Prof. dr. Theo K. Bouman

11.45 - 12:30 **3 Culturele diagnostiek, in het bijzonder bij psychose; praktische handvatten voor de praktijk.**

Drs. Simon Groen

12:30 - 13:45 **Lunch**

13.45 - 14:00 **Research to the Point**

3 x 5 minuten en 7 slides presentaties over startend, lopend of recent afgesloten onderzoek of projecten

14:00 - 15:30 **Help...! Nieuwe middelen, veranderende inzichten, nieuwe partijen, Wij-teams, Tiihonen ...en wat nu?**

Een interactieve bijeenkomst over de consequenties van nieuwe ontwikkelingen voor de praktijk.

Workshop, voorzitter: Johan Arends.

- Moet TMS een plaats krijgen in de behandeling van psychosen?
- Moet iedereen bij een eerste psychose een depot preparaat worden aangeboden?
- Hoe lang moeten we doorgaan na starten van een eerste antipsychoticum, voordat we overgaan naar clozapine?
- Mag je de dosis van clozapine verhogen tot boven de meest gebruikte therapeutische bovengrens?
- Moeten we standaard screenen op verstandelijke en cognitieve beperkingen? Zo ja, hoe?
- Moeten we standaard screenen op traumatische ervaringen bij mensen met psychosen, zo ja, hoe?

15:30 - 16:00 **Pauze**

16:00 - 16.45 **De zeven zintuigen**

Iris Sommer

Iris Sommer vertelt over hoe onze zintuigen waarnemen. Hoe we waarnemen vanuit onze achtergrond en dat we ook communiceren via geur. Zij bespreekt ook het zesde zintuig, zelfs een zevende, en dat we altijd jezelf meenemen wanneer we de wereld om ons heen waarnemen: onze eigen verwachtingen, onze eigen vermoedens en onze eigen vooroordelen.

16:45 - 17:00 **Afsluiting door Rikus Knegtering**

Sprekers en coördinatoren

- drs. Johan Arends, psychiater/manager en onderzoeker, GGZ Drenthe
- drs. Cees Baas, psychiater, Centrum Integrale Psychiatrie Lentis
- dr. Leonie Bais, psycholoog, senior onderzoeker Lentis
- dr. Nynke Boonstra, lector Zorg & Innovatie in de Psychiatrie NHL Stenden Hogeschool, senior onderzoeker GGZ Friesland
- prof. dr. Theo Bouman, hoogleraar klinische psychologie
- prof. dr. Richard Bruggeman, psychiater, hoogleraar neuropsychiatrie, hoofd RGOc, UMCG
- prof. dr. Stynke Castelein, hoogleraar herstelbevordering bij EPA, socioloog, Lentis Research
- drs. Simon Groen, onderzoeker en cultureel antropoloog GGZ Drenthe, de Evenaar, Centrum
- dr. Steven de Jong, psycholoog, senior onderzoeker Lentis
- dr. Rikus Knegtering, psychiater, hoofd Lentis Research, senior onderzoeker, Lentis, Lentis Research, Neuroimaging Center UMCG en RGOc
- dr. Lisette van der Meer, psycholoog, senior onderzoeker Lentis
- prof. dr. Marieke Pijnenborg, hoogleraar klinische psychologie RUG, GGZ Drenthe, Neuroimaging Center UMCG
- Roos Pot-Kolder MSc, GZ-psycholoog i.o., promovendus VR-CGT bij psychose, VU/Parnassia
- Lukas Roebroek MSc, psycholoog, promovendus Lentis
- prof. dr. Iris Sommer, psychiater, hoogleraar vakgroep neurowetenschappen UMCG
- dr. Kor Spoelstra, psychiater, VNN/BinG Lentis
- dr. Marie-José van Tol, universitair docent/ hoofdonderzoeker UMCG Centrum Cognitieve Neurowetenschappen
- prof. dr. Wim Veling, psychiater, hoogleraar psychose in de sociale context, hoofd afdeling psychosen, Universitair Centrum Psychiatrie, UMCG
- drs. Maarten Vos, klinisch psycholoog, onderzoeker, Universitair Centrum Psychiatrie, UMCG

Doelgroep

Deze nascholingsdag is bedoeld voor psychiaters, arts-assistenten, psychologen, verpleegkundigen, vaktherapeuten en andere behandelaren en onderzoekers, evenals vertegenwoordigers van patiëntenorganisaties. Andere belangstellenden zijn overigens van harte welkom.

Inschrijving

Deelname aan deze nascholingsdagen kost €425. Dit bedrag is inclusief maaltijden (2x lunch, 1x 3-gangendiner, 1x ontbijt) en overnachting in Hotel Tjaarda, Oranjewoud. Bij niet-deelnemen aan één of meerdere dagdelen kan helaas geen korting gegeven worden. Dit geldt ook voor de overnachting en de maaltijden. U kunt zich aanmelden tot 1 maart 2019, via het aanmeldingsformulier op www.rgoc.nl. Na uw aanmelding ontvangt u per e-mail een bevestiging van inschrijving.

Wanneer en waar

Donderdag 7 en vrijdag 8 maart 2019 in Hotel Tjaarda, Koningin Julianaweg 98, 8453 WH Oranjewoud. Ontvangst en registratie vanaf 8:45 uur.

Route en parkeren

Voor een routeplanner zie de [website van Hotel Tjaarda](#). Bij het hotel is voldoende parkeergelegenheid.

Accreditatie

Voor deze studiedag wordt accreditatie aangevraagd bij de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), het Register Vaktherapie, het Accreditatiebureau Verpleegkundig Specialisten Register en de Federatie Gezondheidszorg-psychologen en psychotherapeuten (FGzPt).

Programma- en organisatiecommissie

Dr. H. Knegtering, prof. dr. R. Bruggeman, prof. dr. W.A. Veling, prof. dr. S. Castelein, prof. dr. G.H.M. Pijnenborg, dr. L. van der Meer, dr. N. Boonstra, M. Messchendorp

Rob Giel Onderzoekcentrum

Het Rob Giel Onderzoekcentrum is een samenwerkingsverband van Lentis, GGZ Friesland, GGZ Drenthe, Dimence, Mediant en het Universitair Centrum Psychiatrie van het UMCG, met als doel wetenschappelijk onderzoek te op het gebied van psychiatrische behandeling.

Contact

Rob Giel Onderzoekcentrum, UMCG, UCP (CC72)

Postbus 30.001

9700 RB Groningen

Telefoon: 050 - 3612079

E- mail: info@rgoc.nl

Website: www.rgoc.nl

Deze nascholing wordt financieel ondersteund door:

